

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
Mevr. T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM: 19 juli 2019
ONS KENMERK: 19-0620/19.05803/AnKar
UW KENMERK: 279015
AUTEUR: M.A. Karels
PROJECTLEIDER: G. Hoefsloot
STATUS: Versie 1.0
CONTROLE: J.T.B.Cardinaals

Notitie quick scan beschermde soorten Woenderskamp

De gemeente Nijmegen is voornemens om in Woenderskamp-1 te Lent nieuwbouw te realiseren. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 9 juli 2019) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep op beschermde soorten beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Conclusie

Het plangebied vormt leefgebied van enkele algemeen voorkomende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. Grond- en graafwerkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen deze soorten treffen. Het gaat om soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing is dus niet nodig.

Ook algemeen voorkomende soorten op de grond broedende vogels kunnen tijdens het broedseizoen aanwezig zijn in het plangebied. Met uitvoering van de grondverzet en graafwerkzaamheden dient gestart te worden vóór aanvang van het broedseizoen. Beplanting dient voor die tijd te worden gemaaid of verwijderd.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten.

Deze conclusie wordt hieronder toegelicht.

Toelichting

Plangebied

Ten westen van Lent worden drie nieuwe (woon)wijken ontwikkeld: Hof van Holland, Woenderskamp en Koudenhoek. Het plangebied Woenderskamp-1 ligt ten westen van Lent en ten noorden van de rivier de Waal en stad Nijmegen. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan tuinen van bestaande woningen en de Historische Tuin Lent. Langs het erf van de Historische Tuin Lent ligt een (drooggevallen) smalle watergang met knotwilgen daarlangs. De westzijde van het plangebied wordt begrenst door een nieuw gegraven singel van enkele meters breed. Het plangebied is weergegeven in Afbeelding 1 en Afbeelding 2. Momenteel is het terrein niet openbaar toegankelijk omdat het bouwrijp gemaakt wordt.

De wijk Woenderskamp is opgedeeld in deelgebieden waarin gewerkt wordt. Ten tijde van het veldbezoek werd in het noordoostelijk deel gebouwd. In het plangebied is zand opgebracht en grenst aan de Graaf Alardsingel. Het plangebied is begroeid met pionierkruiden zoals echte kamille, bijvoet en diverse distels. De toekomstige wegen zijn niet begroeid. Grenzend aan de Historische Tuin Lent staat een kersenboom in het plangebied. Andere bomen zijn niet aanwezig. De Afbeeldingen 3, 4 en 5 geven een beeld van het plangebied.

Afbeelding 1 Ligging plangebied (rood omkaderd) Woenderskamp-1 bij Lent, Nijmegen-Noord.
Schaal 1:15.000. (Esri Nederland, Community Map Contributors)

Afbeelding 2 Pcreenshot plangebied binnen Woenderskamp-1 met de globale ligging van het gestorte zand rood omkaderd. Bron: gemeente Nijmegen.

Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door gemeente Nijmegen. In Woenderskamp wordt een nieuw woonwijk gerealiseerd waarvan de aanleg van een singel en de herinrichting van de Historische Tuin Lent een onderdeel is. In het plangebied Woenderskamp-1 worden wegen aangelegd en woningen gebouwd. Op moment van veldbezoek was zand opgebracht en werd het terrein bouwrijp gemaakt. De bouwwerkzaamheden zullen starten in het najaar van 2019.

Afbeelding 3 Strook plangebied grenzend aan de Historische Tuin Lent met de drooggevallen smalle watergang (rechts).

Afbeelding 4 Het gestorte zand ten westen van de bouwweg (links) en de gegraven singel als begrenzing van het plangebied aan de westzijde (rechts).

Bestemmingsplan

In aanloop naar de bestemmingsplanprocedure voor de te ontwikkelen wijk Woenderskamp zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. In 2013 is een quick scan flora en fauna (Hoefsloot, 2013a) uitgevoerd en aanvullend onderzoek naar steenuilen (Hoefsloot, 2013b) in het kader van de aanleg van een HOV busbaan. In 2015 is een natuurtoets (Kruijt & Smits, 2016) en passende beoordeling (Lensink, 2016) en uitgevoerd voor de ontwikkeling van de drie nieuwe woonwijken. In 2017 is een analyse gemaakt van beschikbaar foerageergebied van een in 2016 aangetroffen ransuil nestplaats (Hoefsloot & Boonman, 2017).

Voor het plangebied Woenderskamp-1 wordt een postzegelplan ingediend. De huidige bestemming is woongebied (ruimtelijkeplannen.nl). Wat betreft ruimtebeslag vindt geen wijziging plaats ten opzichte van het eerdere bestemmingsplan. De tweedelijns bouwhoogte wordt aangepast en het aantal woningen wijzigt.

Afbeelding 5 Beeld van het plangebied met opgebracht zand en pionierkruiden.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de soortenbescherming zoals opgenomen in de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere beschermde soorten geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb.

Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald en beoordeeld op basis van de functie van het plangebied van beschermde soorten en de voorgenomen ingreep.

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 8 juli 2019. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. drie km om het plangebied en gegevens tot tien jaar oud. Daarnaast is, voor zover nodig, gebruik gemaakt van achtergronddocumentatie (zie literatuurlijst).

Het plangebied Woenderskamp-1 is op 9 juli 2019 bezocht. Hierbij is voornamelijk naar het begrensde plangebied Woenderskamp-1 gekeken en de directe omgeving is globaal bekeken. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Het plangebied bestaat uit bouwterrein met opgebracht zand, een enkele boom en watergang. Op basis van verspreidingsgegevens (NDFP) en aanwezig biotoop wordt geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor andere soortengroepen dan planten, amfibieën, insecten, grondgebonden zoogdieren en vogels. De (mogelijke) betekenis van het plangebied voor planten, amfibieën, insecten, grondgebonden zoogdieren en vogels is in deze notitie in detail beschreven en beoordeeld.

Planten

In de NDFP zijn in de omgeving waarnemingen bekend van blauw guichelheil, dreps, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, kleine wolfsmelk en wilde ridderspoor. Allemaal soorten van *Beschermingsregime andere soorten*. Op grond van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde plantensoorten. Uit het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied ook geen geschikte groeiplaatsen biedt voor beschermde plantensoorten en zijn ook geen beschermde plantensoorten waargenomen.

Ongewervelden

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFP) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde insectensoorten. Uit het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde insectensoorten bekend. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van een enkele teunisbloempijlstaart, een soort van *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*. In het plangebied stonden enkele exemplaren van de waardplant teunisbloem maar rupsen zijn hier niet op aangetroffen. Bovendien komt de teunisbloempijlstaart met name voor in (open plekken) loofbossen en bosranden. Het plangebied vormt daarom geen geschikt biotoop voor de teunisbloempijlstaart. Andere bekende beschermde soorten insecten in de omgeving zijn grote vos en grote weerschijnvlinder, soorten van *Beschermingsregime andere soorten*. Ook dit zijn soorten van loofbossen en bosranden. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied geen geschikt habitat heeft voor beschermde insectensoorten en zijn ook geen beschermde insectensoorten waargenomen.

Amfibieën

In de NDFP zijn waarnemingen in de omgeving bekend van kamsalamander en rugstreeppad, soorten van *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*. Ook zijn de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander bekend, soorten van

Beschermingsregime andere soorten. De aanwezige watergang aan de westzijde van het plangebied is potentieel geschikt voor amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn geen adulte of juveniele amfibieën in of nabij de enige aanwezige watergang of elders in het plangebied waargenomen. De watergang is ook vrij diep en waterplanten ontbreken wat het water ongeschikt maakt voor amfibieën. Geschikte voorplantingswateren of schuilplaatsen zijn niet aanwezig. Op grond van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde amfibieënsoorten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* zoals muizen waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor andere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren omdat geschikt leefgebied ontbreekt.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werd een foeragerende adulte en juveniele kleine plevier waargenomen. Waarschijnlijk heeft deze in of nabij het plangebied gebroed in Woenderskamp. De kleine plevier is een pioniersoort die snel op plekken gaat broeden die tijdelijk geschikt zijn, zoals bouwplaatsen. Binnen het plangebied foerageerden ook huismussen, huiszwaluwen en gele kwikstaart.

In 2013 is in Woenderskamp een steenuilenonderzoek uitgevoerd waarbij een territorium is vastgesteld en een nest met jongen gevonden in een nestkast in de Historische Tuin Lent (Hoefsloot, 2013). Het is niet bekend of de steenuilen nog steeds aanwezig zijn in de Historische Tuin Lent. De nestplaats valt buiten het plangebied en het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor huismus en steenuil.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats¹ vastgesteld in de enige in het plangebied aanwezige boom, grenzend aan de Historische Tuin Lent. Op grond hiervan wordt de aanwezigheid van nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats uitgesloten. Het plangebied vormt wel geschikt broedbiotoop van algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is.

Effecten van de ingreep

Grondgebonden zoogdieren

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

Vogels

Grond-, graaf- en bouwwerkzaamheden in het broedseizoen kunnen er toe leiden dat nesten die in gebruik zijn van algemeen voorkomende vogelsoorten beschadigd raken of verlaten worden door de oudervogels als gevolg van verstoring. Effecten van de voorgenomen ingreep op soorten met een jaarrond beschermd nest zijn uitgesloten. Bij uitvoering van de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met het broedseizoen.

Andere soorten

Negatieve effecten op andere beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn uitgesloten. Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied namelijk geen betekenis.

Beoordeling Wet natuurbescherming

- Voor het vernietigen van nesten die in gebruik zijn en het verstoren van in gebruik zijnde nesten van vogels zodanig dat broedsels mislukken is geen ontheffing mogelijk. Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen (zie randvoorwaarden hieronder).

Randvoorwaarden voor werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep

Het verstoren en vernietigen van vogelnesten die in gebruik zijn moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Dit kan door het verwijderen van beplanting en (voorbereidende) (bouw)werkzaamheden voor het broedseizoen starten. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaard periode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode half maart tot half augustus.

Aanbeveling kansen natuur

Voor het ontwikkelgebied 'de Waalsprong' heeft de gemeente Nijmegen een Soortmanagementplan Nijmegen (Martens & Krijt, 2019) opgesteld. Hierin wordt aandacht besteed aan natuurinclusief ontwikkelen en bouwen. Uitgangspunt is het creëren van kansen voor natuur en beschermde soorten uit de omgeving tijdens het ontwerp en ontwikkeling van bouwprojecten in de Waalsprong. Voor Woenderskamp-1 zijn in de bijlage 'kansen flora en fauna Woenderskamp-1' ideeën aangedragen om een meerwaarde voor natuur te creëren.

Literatuur

- Kruijt, D.B. & R.R. Smits, 2016. Nader onderzoek beschermde soorten Hof van Holland e.o. (Waalsprong). Inventarisatie vogels met jaarrond beschermde nestplaats, vleermuizen, amfibieën & planten. Rapportnr. 16- 143. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Hoefsloot, G. & M. Boonman, 2017. Analyse beschikbaar foerageergebied ransuil Waalsprong. Projectnr. 17-0255. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Hoefsloot, G., 2013a. Flora- en faunawet quick scan plangebied HOV Woenderskamp. Projectnr. 13-240. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Hoefsloot, G., 2013b. Steenuilinventarisatie plangebied Woenderskamp te Nijmegen. Kenmerk: 13-240/13,03119/GerHo. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Kruijt, D.B. & R.R. Smits, 2016. Nader onderzoek beschermde soorten Hof van Holland e.o. (Waalsprong). Inventarisatie vogels met jaarrond beschermde nestplaats, vleermuizen, amfibieën & planten. Rapportnr. 16-143. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Lensink R., 2016. Passende Beoordeling bestemmingsplan Hof van Holland (Nijmegen). Rapport 16-137, Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Martens, T. & N. Krijt, 2019. Soortenmanagementplan Nijmegen-de Waalsprong. Kenmerk: D190080965. Gemeente Nijmegen, Nijmegen.
- Ndff-ecogrid.nl, geraadpleegd d.d. 08-07-2019
- www.ruimtelijkeplannen.nl, geraadpleegd d.d. 15-07-2019

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met Gerlof Hoefsloot.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv
drs. F. van Vliet

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl